ного процесу, сигналізувати про загрози розвитку операційної системи підприємства та гармонійно доповнювати інші системи вимірювання результативності організації.

Висновки. Разом з тим, як свідчить практика господарювання, на більшості вітчизняних підприємств менеджери не приділяють належної уваги питанням системного управління продуктивністю. Так, дослідження системи вимірювання продуктивності на хлібопекарних підприємствах м. Львова дозволило зробити нам такі висновки**:**

- перелік показників для оцінки продуктивності обмежений;
- оцінка продуктивності живої праці здійснюється на рівні цехів лише за показником виробітку товарної продукції в порівняльних цінах на одного працівника промислово-виробничого персоналу;
- використання основних засобів у виробництві оцінюється фондовіддачею, а матеріальних ресурсів - зміною норм витрат у розрізі їхніх окремих видів;
- узагальнююча оцінка використання всіх операційних ресурсів не проводиться;
- інтегральний показник продуктивності хлібопекарних підприємств не розраховується;
- відсутні розрахунки граничної продуктивності і заміщення окремих видів операційних ресурсів.

Така ситуація, на наш погляд, зумовлена як суб'єктивними так і об'єктивними чинниками. Суб'єктивними чинниками є: інертність менеджменту вітчизняних організацій та короткостроковість управлінських рішень, успадкованих від попередньої системи господарювання та управління; вузьке розуміння продуктивності організації, в основі якого виключно продуктивність трудових ресурсів; підходи та методи до розуміння та управління продуктивністю. Основним об'єктивним чинником є відмінності в підходах представників різних наукових дисциплін, що породжують плутанину в думках практиків, які мають свій погляд на продуктивність, заснований на специфіці керованою ними операційною системою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бардин Д. М. Производительность труда и эффективность производства / Д. М. Бардин. – М.: "Знание", 2007. – 48 с.
2. Капінус А. В. Механізм управління підвищенням продуктивності споживчо-орієнтованого підприємства / А. В. Капінус // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 15. – С. 40–44.
3. Кокинз Г. Управление результативностью: Как преодолеть разрыв между объявленной стратегией и реальными процессами / Г. Кокинз; [пер. с англ.]– М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 315 с.
4. Ласкавий А. О. Менеджмент продуктивності: навч. посібник / Ласкавий А. О. – К. : КНЕУ, 2006. – 292 с.
5. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
6. Синк Д. С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль и повышение / Д. С. Синк. – М.: Прогресс, 1989. – 528 с.
7. Чейз Р. Производственный и операционный менеджмент / Чейз Р., Эквилайн Н., Якобс Р.; [пер. с англ.] – М.: Вильямс, 2007. – 1184 с.
8. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: підручник / Ф. І. Хміль. – К.: Академвидав, 2003. – 608 с.

УДК 658.0:001.81(474.8)

Скрипко Т. О.

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЛЬВІВЩИНИ

У статті розглянуто сучасні тенденції інноваційної діяльності підприємств Львівщини, проаналізовано сприятливі і гальмівні чинники інноваційної активності малого підприємництва регіону та розроблено низку рекомендацій для інноваційних зрушень у малому бізнесі.

Ключові слова: інновації, інвестиції, мале підприємництво, економічна активність.

Skrypko T.

STATUS AND TRENDS OF INNOVATIVE BUSINESS LVIV

The article deals with the current trends of innovation enterprises in Lviv, analyzed favorable and inhibitory factors of innovation activity of small business area and developed a number of recommendations for innovative developments in small business.

Keywords: innovation, investment, small business, economic activity.

Вступ. Характеризуючи регіональні аспекти інноваційної активності на прикладі Львівської області, слід визнати що інституційне, інфраструктурне, маркетингове та інформаційне забезпечення набуває різноманітних форм, методів, інструментів, чим сприяє повільному, але поступовому покращенню ситуації. Актуальність статті обумовлюється тим, що побудова сучасної конкурентоспроможної економіки можлива лише на основі активізації інноваційної та інвестиційної діяльності, спрямування фінансових, технологічних та організаційних ресурсів на інноваційні цілі як на макро-, так і на мезо- та мікрорівні.

Інноваційна активність малого підприємництва (МП) є багатоаспектним явищем, її специфічні прояви диференціюються: за масштабом та якістю захищеності, за рівнем невизначеності та забезпечення, за можливостями управління, залежно від сфери прояву та динаміки. Проте до сьогодні практично не вивченими залишаються питання взаємодії учасників інноваційних процесів у інтерактивному середовищі. Недостатньо уваги приділено науковцями проблемі інвестування у принципово нові технології суб'єктами малого бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вихідною теоретичною базою дослідження послужили наукові положення вітчизняних і зарубіжних вчених з питань інноваційної діяльності, зокрема: Васильціва Т. Г., Борщевського В. В., Геєця В. М., Семиноженка В. П., Жаліла Я., Черваньова Д. М., Кухти П. В. [6, 8, 11, 14]. Методологічною базою послужив комплекс загальних і специфічних методів дослідження, що використовуються в сучасній економічній теорії [10], у т.ч. власні соціологічні опитування. Інформаційну базу дослідження склали статистичні матеріали, законодавчі та нормативні акти [1-5, 7, 9, 13].

Постановка завдання. Мале підприємництво, як особлива форма економічної активності, виконує низку функцій, спрямованих на підвищення економічного потенціалу міста, формування передумов для практичної реалізації інноваційних проектів, створення нових робочих місць, зростання доходів населення, збереження та розвитку його інфраструктури. У той же час цей сектор економіки міста потребує підтримки та стимулювання його розвитку. Відтак, метою дослідження є вивчення закономірностей і тенденцій розвитку інноваційного МП на регіональному рівні. Відповідно до мети, основні завдання полягали у структуризації інноваційної діяльності МП Львівщини, визначенні основних цілей впровадження нововведень, аналізі витрат на процесні та продуктові інновації, дослідженні інтерактивних процесів співпраці стекхолдерів.

Виклад основного матеріалу. Інноваційна складова діяльності МП покликана стимулювати економічну активність населення, задовольняти зростаючий попит, а це, у свою чергу, зумовить підвищення зайнятості і збільшення національного доходу, тобто реалізацію національних інтересів. Тому на Львівщині вже декілька років поспіль укладаються дворічні програми розвитку, які є одним з важливих інструментів реалізації на місцевому рівні і регіональної, і державної політики підтримки малого підприємництва у цілому, політики зайнятості населення та інвестиційно-інноваційної стратегії держави. Львівською міською радою ухвалено Програму сприяння розвитку підприємництва у м.Львові на 2011-2013 роки [12]. Програма відображає систему цілей, завдань, комплексу заходів, спрямованих на створення сприятливих умов розвитку підприємництва у м. Львові.

Програма підготовлена відповідно до правового поля України, з врахуванням рекомендацій Державного Комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва [10]. Програма формує інвестиційне середовище і є складовою частиною Програми соціально-економічного та культурного розвитку м. Львова на 2011-2013 рр., координуючи процеси створення позитивного підприємницького клімату шляхом сприяння вдосконаленню рівня відносин і співпраці підприємців з органами місцевого самоврядування, органами державної влади.

На основі вивчення статистичних джерел інформації нами досліджувалась інноваційна активність малих підприємств Львівської області. Інноваційні заходи, спрямовані на підвищення технічного рівня і виробництва нової продукції, здійснювало у 2011 р., за даними Головного управління статистики у Львівській області, 100 промислових підприємств, що на 2% менше попереднього року [9]. Частка інноваційно-активних у загальній кількості складала 13,2% (14,2% по Україні в цілому).

В цілому по Україні з-поміж інноваційно-активних підприємств більшість запроваджує маркетингові інновації, які, зазвичай, супроводжуються організаційними змінами, 60% підприємств налагоджують виробництво і реалізацію нової продукції і лише 41% розробляє або впроваджує нові технології. На жаль, дуже мало організацій застосовують концепцію дотримання спадковості властивостей у низці елементів розвитку системи, оскільки вона потребує формування та оновлення банків ідей, технічних нововведень, застосування дієвих систем відбору та оцінювання найкращих з них.

Проте, попри розповсюджену думку про здатність малого приватного бізнесу до максимальної мобілізації доступних ресурсів, включаючи нові досягнення у технічній, економічній, організаційній, інформаційній сферах, як показує практика, зміни в основному стосуються основних виробничих фондів, організації виробництва та праці, властивостей продукції. Хоча, як відомо, базисні технологічні інновації приносять надприбутки, проте підприємства-послідовники досить швидко наздоганяють інноваційні. Максимальний ризик невдачі припадає на стадію впровадження, а на стадії зростання активізуються послідовники і у монополістановатора з'являється все більше конкурентів, що вирівнює ситуацію (кон'юнктуру) на ринку, різко скорочує його надприбутки. Якщо за ознакою швидкості сприйняття нововведень, поділити підприємства на чотири сегменти: новаторів, ранніх, пізніх послідовників і аутсайдерів, імовірність успішнішої діяльності другого типу іноді вища, ніж першого.

Структура інноваційної діяльності МП Львівщини свідчить, що найпоширенішим напрямом

удосконалень є продуктові інновації. Загалом, на ринок Львівщини протягом 2011 р. було поставлено 119 найменувань нових виробів продукції та послуг, що на 1,7% більше, ніж у попередньому році [9]. У тому числі, створювали і впроваджували нову або удосконалену продукцію і підприємства сектору малого бізнесу. Більшість інноваційних фірм-комутантів у сфері дрібного бізнесу зорієнтовані на задоволення локальних місцевих потреб, проте серед освоєних нових видів виробів присутні не лише ті, які традиційно співвідносять із малим підприємництвом – кондитерські вироби, продукти та безалкогольні напої, продукція легкої промисловості, а й такі, що традиційно асоціюються лише із потужним промисловим виробництвом. Реалізовуючи кластерно-інноваційний сценарій розвитку, заснований на диверсифікаційних стратегіях, довкола потужних організацій створюються підприємства-супутники, які у результаті активізації науково-пошукової діяльності та прискорення трансформаційних процесів запроваджують інноваційні розробки. Це дає підстави для доповнення відомої типології щодо організації інноваційної діяльності (експлеренти, патієнти, віоленти, комутанти) новою категорією «підприємство-супутник».

Одне з таких малих підприємств (чисельність персоналу за весь час існування не перевищувала 20 осіб), ТзОВ «Трамбетон Україна» було створено у 1998 року на базі Львівського заводу збірних конструкцій. Основною спеціалізацією підприємства є виготовлення плит під трамвайні колії за сучасними європейськими технологіями, із активним напрацюванням портфелю замовлень з використанням новітніх розробок галузі. Передумовами для модернізації виробництва з використанням технологічного імпортного обладнання стало залучення підприємства до проектів розбудови інфраструктури міста. За висновками спеціалістів технічного нагляду Європейського Банку Реконструкції і Розвитку, якість інноваційної продукції підприємства виявилася однією з найкращих серед підприємств будівельної галузі України.

Особливості інноваційного підприємництва у сфері послуг найкращим чином ілюструють інтернет-підприємці, Web-фахівці і студії, які створюють і просувають авторський продукт/сервіс. До таких підприємств можна віднести, наприклад, інтернет-магазини (43 найменування діє на Львівщині у 2012 р.), частина з яких організовує свою діяльність за принципами описаного вище типу «підприємства-супутника». Стрімкий розвиток сфери ІТ-послуг проявляється також у кількісному та якісному збільшенні інноваційних продуктів – близько 50 львівських малих підприємств створюють та впроваджують програмне забезпечення.

Технічну підтримку малого та середнього підприємництва через програми співробітництва з різними громадськими та інноваційними фондами організовує бізнес-інкубатор, що входить у структуру технопарку Національного університету «Львівська політехніка», який надає консультації з питань інноваційного підприємництва. Спільно з Львівським державним центром науки, інновацій та інформатизації підготовлений проект створення Львівського міського інноваційного бізнес-інкубатора «ІнЛьвів». Між Львівською міською радою, Фондом цивільних досліджень та розвитку США, венчурною компанією «Техінвест» та ІТ-компанією «Елекс» підписаний Меморандум про співпрацю по створенню Львівського центру інновацій, видані посібники «Від ідеї до продукту» та «Від ідеї до реалізації», у яких описані процеси патентування, ліцензування, інноваційної діяльності, бізнес-планування, підготовки та проведення презентації. Домогтися вигідних умов дозволяють конференції по обміну кращими практиками щодо поліпшення конкурентоспроможності малих підприємств, які застосовують ресурсозберігаючі та екологічно чисті технології і впроваджують новітні системи управління. Проте локальні інноваційні зони у форматі технопарків є неефективними внаслідок низької чутливості реального сектора економіки до новацій. Отже практика підтримки інноваційної активності свідчить намагання запровадження різних її форм, приймається до уваги як закордонний досвід, так і власні особливості економіки.

Враховуючи особливості структури сектору МП у Львівській області, можна виокремити групи інноваційно-активних підприємств за видами економічної діяльності та напрямами нововведень (табл. 1).

Таблиця 1

Інноваційно-активні МП Львівщини за напрямами інновацій та видами економічної діяльності у 2011 р. (за даними [13])

Галузь	Всього інноваційно-активних підприємств	Кількість запроваджених інновацій			
		Процесні	Продуктові	Маркетингові	Організаційні
Промисловість	262	474	558	57	44
Переробна галузь:	643	442	519	65	78
• харчова промисловість	81	220	160	20	19
• легка промисловість	173	75	165	17	22
• оброблення деревини	237	104	179	19	25
• інші	150	42	15	10	12
Роздрібна торгівля	435	37	48	112	99
Ресторанне господарство	219	47	78	142	447
Готельний бізнес	211	111	57	419	262
Разом	1770	1110	1260	795	930

У 2011 р. 1770 підприємств (11,8% від загальної кількості) малого бізнесу Львівської області здійснювали будь-які нововведення. Причинами низької активності інноваційної діяльності є, насамперед, мала потужність і низька прибутковість. Серед інноваційно-активних підприємств сектору МП переважають підприємства переробної галузі, частка якої становить 36,3%, на роздрібну торгівлю припадає 24,6%. Основними напрямками запровадження інновацій є придбання машин, обладнання, виробництво нової продукції. Основною метою впровадження новинок у виробництво – покращення якості продукції, у сфері послуг – скорочення часу реагування на потреби клієнтів та постачальників. Стратегічною метою маркетингових інновацій більшості підприємств виявилося збільшення чи утримання частки на ринку. Додамо, що як у маркетингу, так і у менеджменті в цілому інноваціями вважаються не лише нова або радикально змінені продукти, але й такі, які реальними та потенційними споживачами сприймаються як оновлені чи покращені.

На виробничих підприємствах найбільших витрат потребують процесні та продуктові інновації (придбання машин, устаткування, транспортних засобів, комп'ютерів), у той час, як у сфері послуг більшість коштів витрачається на маркетинг та організаційні зміни. Особливістю фінансування витрат на інноваційну діяльність у секторі МП є майже повна залежність виключно від власних фінансових закумульованих ресурсів. Банківське кредитування малого бізнесу через високу вартість і складність доступу до банківського продукту практично не є важелем інноваційних зрушень. Залишаються незначними надходження на інноваційні заходи з державних та місцевих бюджетів. Не налагоджено механізм концентрації фінансових ресурсів на інтелектуальних активах. Неефективне державне регулювання і стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів МП також зумовлене відсутністю прямого або непрямого фінансування, програм субсидіювання. До прикладу у РФ механізм підтримки інноваційного бізнесу включає технологічні, виробничо-інноваційні, регіональні, венчурні фонди підтримки.

Проте слід зазначити, що нововведення у МП дуже рідко відбуваються в ізольованому середовищі, це скоріше інтерактивний процес співпраці стейкхолдерів. Інформацію (знання) фірми отримують з багатьох джерел шляхом партнерства або кооперації із іншими суб'єктами господарювання, шляхом придбання ліцензій (нематеріальних ресурсів). Вагоме значення для здійснення технологічного прориву інноваційними підприємствами належить технопарками та бізнес-інкубаторам, долученість до яких завдяки зменшенню податкового навантаження дозволяє суттєво зменшити витрати на господарську діяльність. Наприклад, участь у Технопарку НУ «Львівська Політехніка» ТзОВ «Софт-Серв», що спеціалізується на розробці програмного забезпечення як для українського, так і для зовнішньоекономічних ринків, дозволила стати сьогодні потужним підприємством, де працюють понад 300 висококваліфікованих спеціалістів. Інноваційні інкубатори сприяють дрібним і середнім впроваджувальним і високотехнологічним фірмам у використанні сучасної техніки, що дозволяє вести виробництво і розробки на високому технічному рівні і вимагає порівняно доступних витрат. Львівський бізнес-інкубатор з початку діяльності був організатором та співорганізатором біля 30 конференцій та семінарів, надав послуги понад 1000 клієнтам, близько 500 студентів пройшли навчання на тренінгах.

Для отримання більш об'єктивної оцінки бачення самими підприємцями сектору МП можливостей і пересторог в інноваційній діяльності нами було проведене анкетне опитування. Результати засвідчили наявність суттєвих обмежень для створення та впровадження інновацій. У значній кількості випадків одним з найважливіших обмежень вважали фінансові можливості підприємства. Це обмеження найчастіше виникало у фірмах, інноваційна поведінка яких зумовлювалася трансформацією економіки, а також на підприємствах, які почали свою діяльність вже в період макроекономічних змін.

Істотною проблемою респонденти вважають державну політику оподаткування малого та середнього бізнесу, що знижує цінову конкурентоспроможність інноваційної продукції.

Суттєвою перешкодою є значний ризик впровадження інновацій внаслідок можливих прорахунків щодо розмірів ринку, термінів окупності через брак спеціальних знань у суб'єктів підприємницької діяльності. До того ж, нещодавно створені підприємства вважають істотним ускладненням запровадженню нововведень відсутність достатньої інформації про потреби клієнтів та сегментацію ринку.

Іншою перешкодою під час впровадження змін, що також дуже часто спостерігалася, було ставлення до них колективу. Ця проблема набирає особливої ваги на підприємствах сфери послуг, де підтримується безпосередній контакт працівників із клієнтом. Опір колективу викликався, в основному, незгодою з організаційними змінами, перерозподілом відповідальності, необхідністю перевалiфікації й т.ін. Впровадження систем контролю якості працівники часто сприймають як надмірне Невиправдане втручання у особисте життя.

Крім того, розповсюджена проблема, яку часто вказували респонденти, – брак часу лінійних керівників, які поєднують виконання щоденних обов'язків із вирішенням стратегічного питань та реорганізацією трудових процесів.

Загалом у процесі подолання труднощів можна виділити два типи позиції підприємств щодо впроваджуваних інновацій. Деякі з них не виявляли зацікавленості в тому, щоб отримати допомогу зовні, інші значною мірою були зацікавлені у створенні загальнодержавної системи підтримки інновацій, спрямованої на розвиток малих та середніх підприємств. До того ж підприємства вбачали істотне обмеження для створення інновацій у відсутності установ, які проводили б дослідження з метою використання їх результатів малими та середніми підприємствами.

Оскільки загальноприйнятою, але не підтвердженою фактично тезою вважають високу чутливість сектору МП до інноваційних зрушень, під час анкетування особлива увага була сконцентрована саме на цьому аспекті дослідження. На сприйнятливість підприємств до нововведень впливає низка чинників. Одним з основних виступає наукоємність продукції, яка визначається ступенем використання нових досягнень науки і техніки у формуванні її властивостей. Наукоємну продукцію виробляє незначна частка суб'єктів МП. Це переважно ІТ-фірми, оснащені спеціальним устаткуванням, укомплектовані висококваліфікованими науковими та інженерними кадрами. Однак з погляду сприйняття нововведення організацією вплив наукоємності продукції суперечливий. З одного боку, чим вище наукоємність продукції, тим у більшому ступені підприємство підготовлене забезпечити реадаптацію до радикального нововведення. З іншого боку, підвищення наукоємності супроводжується підвищенням складності продукції, що ускладнює його використання споживачами. Чим вище наукоємність виробленої продукції, тим активніше відбуваються зміни, тим вище відкритість технологічної системи для радикальних нововведень.

Наступним чинником впливу на сприйнятливість є мінливість технології. Підприємства, виробничі процеси яких ґрунтуються на стабільній технології, функціонують у більшості галузей, де переважає мале підприємництво: торгівля, операції з нерухомістю, готельно-ресторанна справа, освітні, медичні, побутові послуги. Науково-технічний розвиток при такому типі технології здійснюється лише шляхом модернізації продукції і поліпшення окремих параметрів технологічної системи. Стабільна технологія на стадіях прискорення і зростання попиту забезпечує підвищення прибутковості, що знаходить підтримку персоналу й організації в цілому, тобто характерно прогресивне сприйняття таких нововведень.

Плідну технологію застосовують промислові підприємства будівельних матеріалів, легкої, шкіргалантерейної, взуттєвої, фармацевтичної, хімічної, гумової продукції та пластмасових виробів, частково деревообробної (меблевої) та нафтовереробної галузей. Розвиток технологічної системи відбувається заміною елементів. При цьому базова технологія зберігається тривалий час, а нові покоління модернізованої продукції з кращими показниками якості з'являються у режимі «інноваційного конвеєра». Розробка й освоєння виробництва нових зразків продукції стають вирішальним фактором економічного успіху. Така політика технічного розвитку може забезпечити не тільки відновлення продукції, але і продовження життєвого циклу технології або товару, тобто підвищити плідність технології. У той же час, менеджмент спрямований на поступове фінансування капіталовкладень у розвиток виробництва за рахунок прибутку й амортизаційного фонду, що сприяє позитивному сприйняттю інновацій на підприємстві.

Висновки. Таким чином, низький рівень інноваційної активності діючих підприємств України свідчить про відсутність стимулів для зміцнення ресурсного потенціалу, а також недооцінку впливу активізації інноваційної функції на результати господарської діяльності. Аналогічні тенденції спостерігаються і у малому бізнесі, де із загальної кількості підприємств, зокрема у Львівській обл. лише 11,8% запроваджували інновації певного типу, попри те, що за класичною теорією інноватики малий бізнес вважається основним ініціатором нововведень. Особлива роль у інноваційного розвитку суб'єктів МП належить бізнес-інкубаторам, які забезпечують вагому підтримку розробці нових ідей, формуючи нову генерацію вітчизняного бізнесу – інноваційний кластер малого підприємництва.

Важливим чинником впливу на сприйнятливість до нововведень є науково-технічний рівень технологічної системи. Як показали результати опитування, чим він нижче, тим більший стрибок у розвитку повинен здійснюватися на підприємстві і, отже, тим більше розрив у властивостях замінних елементів, тим важче буде сприйматися нововведення організацією. Отож, у загальному, сприйнятливість організації до нововведень визначається певними структурно-організаційними, соціально-економічними компонентами, а також параметрами системи її менеджменту.

Якісний аналіз інновацій сектору МП у Львівській обл. свідчить про відсутність цілісної системи із переважанням рекомбінаційних і модифікаційних нововведень над принципово новими продуктами. Особливість інноваційних зрушень у малому бізнесі проявляється у феномені віддзеркалювання новацій. Через низький базовий технологічний рівень більшості підприємств найменші модифікації у структурі або організації виробничих процесів уже вважаються інноваціями, тоді як на більш високорозвинених підприємствах це би вважалося незначними покращеннями. Отож, точкові вкладення капіталу не дозволяють отримати мультиплікативний ефект інновації, а вимагають широкомасштабного партнерства та кооперації при інвестуванні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Україна. Закон. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://zakon1.rada.gov.ua.

2. Україна. Закон. Про державну підтримку малого підприємництва // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 51-52. – С. 447.

3. Україна. Закон. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://zakon1.rada.gov.ua.

4. Україна. Закон. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua.

5. Україна. Закон. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

6. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с.

7. Державна служба статистики України. Статистична інформація за 2007-2011 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www. ukrstat.gov.ua.

8. Жаліло Я. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: Монографія / Я. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.

9. Інноваційна діяльність промислових підприємств Львівщини у 2011 році. Комплексна економічна доповідь // Головне управління статистики у Львівській області, 2012. – 18 с.

10. Методичні рекомендації щодо формування і реалізації регіональних програм підтримки малого підприємництва, затверджені наказом Державного Комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва № 67 від 04.06.2008. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://zakon1.rada.gov.ua.

11. Пріоритети підвищення ефективності транскордонного співробітництва та зміцнення конкурентоспроможності підприємництва західних регіонів України / [Васильців Т. Г., Борщевський В. В., Флейчук М. І. та ін.; за ред. Т.Г. Васильціва.] – Львів: ЛФ НІСД, 2010. – 168 с.

12. Регіональна програма розвитку малого підприємництва у Львівській області на 2011–2012 роки // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.lvivbiz.com.

13. Статистичний щорічник Львівської області за 2011р. Головне управління статистики у Львівській обл. Львів, 2012.

14. Черваньов Д. М. Управлінські складові здійснення інвестиційної діяльності на підприємствах України / Д. М. Черваньов, П. В. Кухта // Формування ринкових відносин в Україні, 2008. – №11. – С. 85-87.

УДК 33(477)+001.8:369.54

Бабірад М. М., Оліярник В. В.

РОЛЬ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розглянуто необхідність та стан розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні, зокрема розвитку недержавних пенсійних фондів. Висвітлено особливості інвестиційної діяльності НПФ, наведена динаміка змін інвестиційних показників та процесів, а також їх вплив на інноваційний розвиток економіки.

Ключові слова: недержавне пенсійне забезпечення, недержавний пенсійний фонд, компанія з управління активами, інвестиційна діяльність, інноваційний розвиток.

Babirad M., Oliayrnyk V.

A ROLE OF NONSTATE PENSION ENSURING IN INNOVATIVE INVESTMENT DEVELOPMENT OF ECONOMY OF UKRAINE

A necessity and development of the non-state pension providing status is considered for Ukraine, in particular to development of non-state pension fund. The article tells about the peculiarities of investment activity of non-state pension funds, shows the dynamic of changes of investment processes and influence of innovative development economy.

Keywords : non-state pension maintenance, non-state pension funds, assets operating company, investment activity, innovative development .

Вступ. Однією із важливих проблем як для України, так, і для більшості країн світу залишається впровадження інноваційних проектів. Інвестиційний клімат України останнім часом значно погіршився. На це в певній мірі вплинули як негативні тенденції світової фінансової кризи, так і нестабільна економічна ситуація в державі. Що в свою чергу не могло не відобразитись на фінансуванні інноваційних процесів в Україні та спричинити спад економіки загалом.

Як свідчить досвід різних країн, для зростання рівня інноваційного розвитку у державі, першочерговим завданням є визначення стратегічних галузей економіки, а також вибір інноваційних проектів, які сприятимуть економічному поступу країни.

Важливим аспектом для здійснення інноваційного розвитку економіки є належне фінансування. На сучасному етапі бюджетне фінансування інноваційних проектів є недостатнім, тому для їх подальшої реалізації державі необхідно здійснювати пошук додаткових фінансових ресурсів.